બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ સંસ્થા

બાળ સત્સંગ પરીક્ષા કાર્યાલય

બાળ - ૧ : પ્રેક્ટિસ પેપર - ૬

જવાબપત્ર - ૬

સમય : ૨ કલાક
કુલ ગુણ : ૧૦૦

પ્ર.૧ કૌંસમાં આપેલા શબ્દોમાંથી યોગ્ય શબ્દ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો. **[૧૦]**

વિભાગ-અ

(વડતાલ, વિઠોબા, રામપ્રતાપ, મંગળવાર, સરયૂદાસ, જેતલપુર)

૧. મહારાજે **જેતલપુર** અહિંસક યજ્ઞ કર્યો.

૨. મહારાજે શિક્ષાપત્રી **વડતાલ** ગામમાં લખી.

૩. ઘનશ્યામના મોટાભાઈનું નામ **રામપ્રતાપ** હતું.

૪. મુક્તાનંદ સ્વામીએ નીલકંઠનું નામ **સરયૂદાસ** પાડ્યું.

૫. અમદાવાદના સૂબાનું નામ **વિઠોબા** હતું.

વિભાગ-બ

(ગુણાતીતાનંદ સ્વામી, મંદિર, અક્ષરધામ, ભગતજી મહારાજ, આળસ, ઘરમંદિર)

૬. આપણે તો **અક્ષરધામ** માં જાવું છે. એવો એક સંકલ્પ રાખવો.

૭. સ્વામીની વાતો એટલે **ગુણાતીતાનંદ સ્વામી** ની વાતો.

૮. શાસ્ત્રીજી મહારાજના ગુરુ **ભગતજી મહારાજ** હતા.

૯. ભગવાનના ઘરને **મંદિર** કહેવાય.

૧૦. અભ્યાસમાં **આળસ** ન કરવી જોઈએ.

પ્ર.૨ નીચેના આપેલા ખરા વાક્યની સામે '✓' ની નિશાની કરો અને ખોટા વાક્યની સામે 'X' ની નિશાની કરો. [૧૦]

૧.	જ્ઞાનીનું નિશાન ગ્રંથ છે.	૧.	✓
૨.	પિબક સ્વામિનારાયણ ભગવાનનો ભક્ત હતો.	૨.	✗
૩.	આરતી પ્રેમાનંદ સ્વામીએ બનાવી છે.	૩.	✗
૪.	'રુ' એટલે અંધકાર.	૪.	✗
૫.	જૂનાગઢમાં મહારાજે હાથી પર બેઠા બેઠા કાકડી ખાધી.	૫.	✓
૬.	રામાનંદ સ્વામીએ નીલકંઠર્ણીને દીક્ષા આપી નારાયણમુનિ નામ પાડ્યું.	૬.	✓
૭.	મૂળ અક્ષરમૂર્તિ એટલે ગોપાળાનંદ સ્વામી.	૭.	✗
૮.	બાંશી ગામમાં નીલકંઠવર્ણીએ પોતાની વાણીને શાપ આપ્યો.	૮.	✓
૯.	મહારાજના સાધુઓ પૈસાને અડે નહિ.	૯.	✓
૧૦.	અંગ દેખાય એવા વસ્ત્રો પહેરવા જોઈએ.	૧૦.	✗

પ્ર.3 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માટે સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ચોરસ ખાનામાં જવાબ નંબર લખો. [૪૦]

૧. કોની ઈચ્છા વગર કોઈ સાજું-માંદું થતું નથી ?

(૧) ભૂવાની (૨) ભગતની **(3) પરમાત્માની** — ૧. [3]

૨. પાટલા પરની ત્રણ ચીજમાંથી ઘનશ્યામે શું ઉપાડ્યું ?

(૧) ગ્રંથ (૨) તલવાર (૩) સોનામહોર — ૨. [૧]

૩. ભૂલી પડેલી બકરી ક્યાં જઈને આરામથી બેઠી ?

(૧) ગુફામાં (૨) જંગલમા **(3) સિંહના પંજામાં** — ૩. [3]

૪. મગનીરામ કયા દેશનો હતો ?

(૧) દ્રવિડ (૨) દક્ષિણ (૩) નેપાળ — ૪. [૧]

૫. કેટલા વર્ષની ઉંમરે ઘનશ્યામે પંડિતોની સભા જીતી ?

(૧) ૯ **(૨) ૧૦** (૩) ૭ — ૫. [૨]

૬. છડી સવારીએ બાળક મહારાજને શું આપવા આવ્યો ?

(૧) ચીકૂ (૨) કેળા **(3) કાકડી** — ૬. [3]

૭. જયરામદાસને નીલકંઠના દર્શન છેલ્લે ક્યાં થયા ?

(૧) લોજમાં (૨) માંગરોળમાં (૩) છપૈયામાં — ૭. [૧]

૮. ઘનશ્યામને મારવા જતા કોણ મરાયો ?

(૧) કાલિય (૨) કૌશિક **(3) કાલિદત્ત** — ૮. [3]

૯. જોબનપગી મહારાજની ઘોડી ચોરવા ક્યાં ગયો ?

(૧) જેતલપુર **(૨) ડભાણ** (૩) વરતાલ — ૯. [૨]

૧૦. સહજાનંદ સ્વામીએ કોને સ્વામિનારાયણ મંત્રથી સમાધિ કરાવી ?

(૧) શામળદાસને (૨) શામજીદાસને **(૩) શીતળદાસને** **૧૦.** 3

૧૧. જંગલમાં અડધી રાત્રે નીલકંઠ પાસે કયું પ્રાણી આવ્યું ?

(૧) ઝરખ (૨) વાઘ (૩) વરૂ **૧૧.** ૧

૧૨. શિક્ષાપત્રી એટલે ?

(૧) દર્પણ (૨) સ્વાધ્યાયપોથી (૩) ધર્મપ્રતીક **૧૨.** ૧

૧૩. કયા ગામમાં નીલકંઠવર્ણીને રામાનંદ સ્વામીએ દીક્ષા આપી ?

(૧) જેતપુર (૨) લોજ **(૩) પીપલાણા** **૧૩.** 3

૧૪. મહારાજની સવારી કયા ગામમાં નીકળી હતી ?

(૧) જામનગર **(૨) જૂનાગઢ** (૩) જેતપુર **૧૪.** ૨

૧૫. ઘનશ્યામના જન્મથી કયુ ગામ તીર્થ બની ગયું ?

(૧) અયોધ્યા **(૨) છપૈયા** (૩) મથુરા **૧૫** ૨

૧૬. કયા બ્રાહ્મણને મહારાજે ફરીવાર સજીવન કર્યો ?

(૧) પ્રાણવલ્લભ (૨) સિધ્ધવલ્લભ (૩) અમૃતવલ્લભ **૧૬.** ૧

૧૭. રામપ્રતાપભાઈએ ગુજરાતમાં ઘનશ્યામને કયા રૂપે જોયા ?

(૧) નારાયણ **(૨) સહજાનંદ** (૩) નીલકંઠ **૧૭.** ૨

૧૮. ગાદીએ બેસાડવાના ઉત્સવને શું કહે છે ?

(૧) રાજ્યાભિષેક (૨) પાટોત્સવ **(૩) પટ્ટાભિષેક** **૧૮.** 3

૧૯. રામાનંદ સ્વામીના જુનામાં જુના શિષ્ય કોણ હતા ?

(૧) મુક્તાનંદ સ્વામી (૨) શિવાનંદ સ્વામી (૩) સહજાનંદ સ્વામી **૧૯.** ૧

૨૦. કેટલા વર્ષની ઉંમરે ઘનશ્યામે ગૃહત્યાગ કર્યો ?

(૧) ૧૦ **(૨) ૧૧** (૩) ૧૨ **૨૦.** ૨

૨૧. મગનીરામને દીક્ષા આપી શું નામ પાડ્યું ?

(૧) અદ્‌ભુતાનંદ (૨) આનંદાનંદ **(૩) અદ્વૈતાનંદ** **૨૧.** 3

૨૨. નીલકંઠ વર્ણીએ કેટલા વર્ષ વન-વિચરણ કર્યું ?

(૧) ૧૧ **(૨) ૭** (૩) ૯ **૨૨.** ૨

૨૩. ગધેડાની ગાય કોણ બન્યું ?

(૧) મૂંજો **(૨) જોબન** (૩) મગનીરામ **૨૩.** ૨

૨૪. કયા ગામમાં મહારાજનું અપમાન થયું ?

(૧) અમદાવાદ **(૨) આણંદ** (૩) વડોદરા **૨૪.** ૨

૨૫. કૃષ્ણતંબોળીએ નીલકંઠને સરોવરમાંથી શું કાઢીને જમાડ્યું ?

(૧) શિંગોડા (૨) પરાગરજ **(૩) કમળકાકડી** **૨૫.** 3

૨૬. પંઢરપુરના ભક્ત કોણ થઈ ગયા ?

(૧) પુંડરીક (૨) ખુશાલ ભટ્ટ (૩) મીરાબાઈ — ૨૬. | ૧ |

૨૭. અયોધ્યામાં ઘનશ્યામના ક્યા બે મંદિરો માનીતા હતા ?

(૧) રામજી-હનુમાનજી (૨) ગણપતિ-હનુમાનજી (૩) રાધાકૃષ્ણ-માતાજી — ૨૭. | ૧ |

૨૮. રામાનંદ સ્વામી અને નીલકંઠનો પ્રથમ મેળાપ ક્યાં થયો હતો ?

(૧) લોજમાં **(૨) પીપલાણામાં** (૩) માંગરોળમાં — ૨૮. | ૨ |

૨૯. સાધુઓ ધ્યાનમાં બેઠા ત્યારે ઝાડ ઉપરથી શું પડ્યું ?

(૧) પક્ષીનો માળો (૨) અજગર **(૩) સાપ** — ૨૯. | ૩ |

૩૦. શ્રીજીમહારાજ ક્યારે સ્વધામ પધાર્યા ?

(૧) જેઠ સુદ-૧૦ (૨) જેઠ સુદ-૧૧ (૩) ચૈત્ર સુદ-૧૦ — ૩૦. | ૧ |

૩૧. તેજાભાઈ વણકર કયા ગામના હરિભક્ત હતા ?

(૧) દાસજ **(૨) છાણી** (૩) વડોદરા — ૩૧. | ૨ |

૩૨. લોજમાં કોનો આશ્રમ હતો ?

(૧) મુક્તાનંદ બાબાનો (૨) રામદાસનો **(૩) રામાનંદ સ્વામીનો** — ૩૨. | ૩ |

૩૩. ઝાડને ઠુંઠું કરવા પિબકે શેના દાણા ઝાડ પર નાંખ્યા ?

(૧) અડદના (૨) મગના (૩) જઉંના — ૩૩. | ૧ |

૩૪. નીલકંઠ વર્ણી જમીન પર શું પાથરીને સૂઈ જતા ?

(૧) ચાદર (૨) ઘાસ **(૩) મૃગચર્મ** — ૩૪. | ૩ |

૩૫. ઘનશ્યામ કોની પાસે વિદ્યા ભણતા ?

(૧) ધર્મદેવ (૨) માર્કંડેય (૩) કૃપાચાર્ય — ૩૫ | ૧ |

૩૬. રાજાનું નિશાન શું છે ?

(૧) સિંહાસન **(૨) છરી** (૩) રાજ્ય — ૩૬. | ૨ |

૩૭. રામનવમી એટલે ?

(૧) ચૈત્ર સુદ નોમ (૨) માગશર સુદ નોમ (૩) જેઠ સુદ નોમ — ૩૭. | ૧ |

૩૮. શું આપે તે સાચા ગુરુ ?

(૧) ધન **(૨) જ્ઞાન** (૩) પ્રકાશ — ૩૮. | ૨ |

૩૯. અંતકાળે મહારાજે જૂનાગઢથી કોને બોલાવ્યા ?

(૧) ગુણાતીતાનંદ સ્વામીને (૨) મુક્તાનંદ સ્વામીને (૩) બ્રહ્માનંદ સ્વામીને — ૩૯. | ૧ |

૪૦. ઘુમ્મટ નીચેના ભાગને શું કહેવાય છે ?

(૧) મંડપ (૨) પ્રદક્ષિણા (૩) શિખર — ૪૦. | ૧ |

પ્ર.૪ નીચેનાં આપેલા પ્રશ્નોનાં એક થી બે લીટીમાં (ઉત્તર) જવાબ લખો. **[૧૦]**

૧. સહજાનંદ સ્વામીએ શીતળદાસને ક્યો મંત્ર આપ્યો ?

જ. સહજાનંદ સ્વામીએ શીતળદાસને સ્વામિનારાયણ મંત્ર આપ્યો.

૨. ભગવાન શા માટે વિઠોબા કહેવાયા ?

જ. પંઠરપુરના ભક્ત પુંડરી કે ભગવાનને ઈંટ ઉપર ઊભા રાખ્યા છે. એટલે ભગવાન વિઠોબા (વીટ એટલે ઈંટ) કહેવાય છે.

૩. શ્રીજી મહારાજ દરેક લોકોનો કેવી રીતે સંભાળ લેતા ?

જ. સુરજની પેઠે એ સૌને અજવાળું આપે ! વરસાદની પેઠે સૌનો તાપ હરે.

૪. મુક્તાનંદ સ્વામી નીલકંઠને સરયુદાસ શા માટે કહેતા ?

જ. મુક્તાનંદ સ્વામી નીલકંઠને સરયુદાસ કહેતા કારણ કે તેઓ સરયુ નદીના કિનારે આવેલી અયોધ્યાનગરમાંથી આવતા હતા.

૫. મહારાજને કાકડી ખાતાં જોઈ નવાબ શું બોલી ઉઠ્યો ?

જ. મહારાજને કાકડી ખાતા જોઈ નવાબ બોલી ઉઠ્યો, ''આ સાધારણ માણસ નથી, કાં ખુદા છે, કાંતો ખુદાનો ઓલિયો છે ! એના વિના આમ છડી સવારીએ કાકડી ખાવાની કોઈની હિંમત ચાલે નહિ!''

૬. ક્યા વિચારથી શીતલદાસ એકમાંથી અનેક બન્યો ?

જ. શ્રીજી મહારાજ જો તમે સર્વોપરી ભગવાન હો તો મારા અનેક સ્વરૂપ થાય.

૭. આણંદમાં લોકોએ શ્રીજી મહારાજનું કેવી રીતે અપમાન કર્યુ ?

જ. આણંદમાં લોકોએ મહારાજની સવારી પર છાણ નાંખ્યું, ધૂળ ઉડાડી, કાંકરા, ઢેફાં ને ઈંટાળા નાંખ્યાં. ગાળો દેવામાંયે કંઈ બાકી રાખ્યું નહિ.

૮. અગ્નિદાહ દેતી વખતે કોણ ચિતા પરથી જીવતો થયો ?

જ. મૃત્યુ બાદ બ્રાહ્મણ પ્રાણવલ્લભ લાકડાની ચિતા પર અગ્નિમુકાય એ પહેલાં બેઠો થઈ ગયો.

૯. સ્વધામગમન પહેલાં મહારાજે ગુણાતીતાનંદ સ્વામીને પ્રેમથી વાત કરીશું કહ્યું ?

જ. મીઠા વ્હાલા કેમ વિસરું મારું તમથી બાંધેલ તન હોં...

૧૦. અમદાવાદમાં સાધુઓની મંડળીએ ક્યાં મુકામ કર્યો ?

જ. અમદાવાદમાં સાધુઓની મંડળીએ ગામ બહાર દરિયાખાના ઘુંમટ પાસે ભુતિયા આમલીઓનું ઝુંડ હતું ત્યાં મુકામ કર્યો.

પ્ર.૫ નીચેની સ્વામીની વાતો પૂરી કરો. **[૧૦]**

૧. આવા સાધુને.....

જ. આવા સાધુને મનમાં સંભારીએ તો મનનાં પાપ બળી જાય ને વાતો સાંભળીએ તો કાનનાં પાપ બળી જાય ને દર્શન કરીએ તો આંખનાં પાપ બળી જાય એમ મહિમા જાણવો.

૨. ગાફલાઇ ટાળવાનું કારણ.....

જ. ગાફલાઇ ટાળવાનું કારણ એ છે જે ખટકો રાખે તો ટળે ને બીજો ઉપાય તો કોઇક શિક્ષા કરે ત્યારે ટળે.

૩. આપણે તો.....

જ. આપણે તો અક્ષરધામમાં જાવું છે એવો એક સંકલ્પ રાખવો.

૪. કેટલેક રૂપિયે આંખ,.....

જ. કેટલેક રૂપિયે આંખ, કાન, નાક આદિક ઇંદ્રિયું મળે નહિ તે ભગવાને આપ્યાં છે, પણ જીવ કેવળ કૃતઘ્ની છે.

૫. કરોડ કામ બગાડીને.....

જ. કરોડ કામ બગાડીને પણ એક મોક્ષ સુધારવો ને કદાપિ કરોડ કામ સુધાર્યાં ને એક મોક્ષ બગાડ્યો તો તેમાં શું કર્યું?

પ્ર.૬ નીચે આપેલ કીર્તન/અષ્ટક/શ્લોકની ખૂટતી કડીઓ પૂરી કરો. **[૧૦]**

૧. માતાપિતાને પાયે .... રાખો ચરણે અમને.

જ. માતાપિતાને પાયે પડશું, સંતજનોને ચરણે નમશું,
દેવ મંદિરે દર્શન કરશું, દંડવત્ કરશું, કીર્તન કરશું...
અક્ષરને મન ભાવ્યા અમે, પુરુષોત્તમને જાણ્યા અમે,
વંદન કરીએ ગુરુજી તમને, સદાય રાખો ચરણે અમને.

૨. ગુણાતીતોઽક્ષરં .... ભવબન્ધનાત્ ॥

જ. ગુણાતીતોઽક્ષરં બ્રહ્મ, ભગવાન્ પુરુષોત્તમ : ।
જનો જાનન્નિદં સત્યં મુચ્યતે ભવબન્ધનાત્ ॥

૩. આઠડે આઠ, ... અક્ષરધામમાં જવાય.

જ. આઠડે આઠ, મૂકી દે જગનો ઠાઠ... મારા બંધુ.
નવડે નવ, તરી જા તું આ ભવ...મારા બંધુ.
એકડે મીંડે દસ, અધર્મમાંથી ખસ... મારા બંધુ.
એવી રીતે ભજાય, તો અક્ષરધામમાં જવાય.

૪. ૐ સહ નાવવતુ .... ૐ શાંતિઃ શાંતિઃ શાંતિઃ ।

જ. ૐ સહ નાવવતુ સહ નૌ ભુનક્તુ સહ વીર્યં કરવાવહૈ ।

તેજસ્વિ નાવધીતમસ્તુ મા વિદ્વિષાવહૈ ॥

ૐ શાંતિઃ શાંતિઃ શાંતિઃ ।

૫. પુરુષોત્તમ પ્રગટનું .... સુગમ કરી સીધી...જય.

જ. પુરુષોત્તમ પ્રગટનું જે દર્શન કરશે; (૨)

કાળ કર્મથી છૂટી (૨) કુટુંબ સહિત તરશે... જય.

આ અવસર કરૂણાનિધિ કરૂણા બહુ કીધી; (૨)

મુક્તાનંદ કહે મુક્તિ (૨) સુગમ કરી સીધી...જય.

પ્ર.૭ નીચેના કોઈપણ એક વિષય પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૦ થી ૧૨ લીટીમાં) [૧૦]

૧. મંદિર

૨. શિક્ષાપત્રીમાં મહારાજે શું શું ન કરવાની આજ્ઞા કરી છે?

૩. સૂરજની પેઠે